

Štvrtok 2. apríla 2009

Právo občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov

P6_TA(2009)0203

Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. apríla 2009 o uplatňovaní smernice 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (2008/2184(INI))

(2010/C 137 E/02)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 18 Zmluvy o ES a článok 45 Charty základných práv Európskej únie (charta základných práv),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov ⁽¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2007 o uplatňovaní smernice 2004/38/ES ⁽²⁾, v ktorom vyzval Komisiu, aby bezodkladne predložila vyčerpávajúce hodnotenie uplatňovania a správnosti transpozície smernice členskými štátmi, ako aj všetky potrebné návrhy, a poveril príslušný výbor, aby vykonal hodnotenie problémov súvisiacich s transpozíciou smernice, pričom poukázal na osvedčené postupy, ako aj na opatrenia, ktoré by mohli viesť k diskriminácii občanov Únie, a preskúmal otázku voľného pohybu,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. decembra 2003 o prijatí opatrení na repatriáciu telesných pozostatkov ⁽³⁾,
- so zreteľom na pracovný dokument Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci z 13. júna 2008 ⁽⁴⁾, dotazník poslaný národným parlamentom členských štátov a doručené odpovede,
- so zreteľom na správu delegácie Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o návšteve zatvorených záchytných stredísk pre žiadateľov o azyl a prisťahovalcov v Belgicku ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. februára 2009 o vykonávaní smernice 2003/9/ES, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl v Európskej únii: návštevy Výboru pre občianske slobody v rokoch 2005 – 2008 ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. júla 2008 o sčítaní Rómov v Taliansku na základe ich etnickej príslušnosti ⁽⁷⁾, na stanovisko právneho servisu k zlučiteľnosti sprísnenia sankcií voči občanom EÚ, ktorí sa nezákonne zdržujú na území členského štátu EÚ, a na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o návšteve delegácie v Taliansku,
- so zreteľom na správu Komisie z 15. februára 2008 s názvom Piata správa o občianstve v Únii (1. máj 2004 – 30. jún 2007) (KOM(2008)0085),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 282 E, 6.11.2008, s. 428.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 89 E, 14.4.2004, s. 162.

⁽⁴⁾ PE407.933v01-00

⁽⁵⁾ PE404.465v02-00

⁽⁶⁾ Prijaté texty, P6_TA(2009)0047

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P6_TA(2008)0361

Štvrtok 2. apríla 2009

- so zreteľom na 25. výročnú správu Komisie z 18. novembra 2008 o kontrole uplatňovania práva Spoločenstva (2007) (KOM(2008)0777),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 2. apríla 2009 o problémoch a perspektívach v súvislosti s európskym občianstvom ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na správu Agentúry Európskej únie pre základné práva s názvom Homofóbia a diskriminácia na základe sexuálnej orientácie v členských štátoch,
 - so zreteľom na správu Komisie z 10. decembra 2008 o uplatňovaní smernice 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (KOM(2008)0840) (správa Komisie),
 - so zreteľom na závery Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci z 27. novembra 2008 o voľnom pohybe osôb: zneužívaní práva voľného pohybu,
 - so zreteľom na rozsudky Európskeho súdneho dvora (ESD) týkajúce sa občianstva Únie a voľného pohybu, ako sú rozsudky vo veciach C-127/08 (Metock), C-33/07 (Jipa) a C-524/06 (Huber),
 - so zreteľom na návrh dočasnej správy o porovnávací štúdiu o uplatňovaní smernice 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, požadovanej Výborom Európskeho parlamentu pre právne veci a vypracovanej Európskym útvarom pre občiansku činnosť (ECAS),
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanovisko Výboru pre právne veci (A6-0186/2009),
- A. keďže podľa uvedenej Piatej správy o občianstve v Únii k 1. januáru 2006 približne 8,2 milióna občanov Únie uplatnilo svoje právo na pobyt v inom členskom štáte a keďže milióny občanov Únie každoročne cestujú v rámci Únie,
- B. keďže sloboda pohybu je neoddeliteľnou súčasťou koncepcie ľudských práv a občianstva Únie a predstavuje jedno zo základných práv a slobôd priznaných občanom Únie zmluvami,
- C. keďže smernica 2004/38/ES vykonáva zásady zakotvené v zmluvách zabezpečením toho, aby sa občania Únie a ich rodinní príslušníci mohli voľne pohybovať v celej Únii bez ohľadu na miesto ich pôvodu,
- D. keďže členské štáty boli povinné transponovať smernicu 2004/38/ES do 30. apríla 2006 a keďže Komisia mala predložiť správu o uplatňovaní smernice do 30. apríla 2008,
- E. keďže po piatich rokoch od prijatia smernice 2004/38/ES, hoci s určitým oneskorením vzhľadom na termíny v nej stanovené, sú konečne k dispozícii informácie o jej transponovaní a praktickom uplatňovaní,
- F. keďže Európsky parlament opakovane vyjadril obavy zo spôsobu, akým niektoré členské štáty realizujú slobodu pohybu,

(1) Prijaté texty, P6_TA(2009)0204

Štvrtok 2. apríla 2009

- G. keďže sa prednedávnom nadviazal konštruktívny dialóg medzi Komisiou, Európskym parlamentom a niektorými členskými štátmi,
- H. keďže tento dialóg umožnil zmenu a doplnenie vnútroštátnych právnych predpisov v takom rozsahu tak, aby boli v súlade s právnymi predpismi ES,
- I. keďže podľa správy Komisie je celková transpozícia smernice 2004/38/ES sklamaním, pretože ani jeden členský štát netransponoval smernicu účinne a správne v plnom rozsahu a navyše ani jeden článok smernice nebol transponovaný účinne a správne všetkými členskými štátmi,
- J. keďže Komisia v správe zistila, že okrem mnohých ďalších sa dve najvážnejšie pretrvávajúce porušovania hlavných práv občanov Únie týkajú predovšetkým práva rodinných príslušníkov z tretích krajín na vstup a pobyt, ako aj požiadavky, aby občania Únie predložili so žiadosťami o povolenie na pobyt ďalšie doklady, ako sú pracovné povolenia a dôkaz o dôstojnom ubytovaní, ktoré nie sú stanovené v smernici 2004/38/ES,
- K. keďže Komisii bolo doručených viac ako 1 800 individuálnych sťažností, 40 otázok Európskeho parlamentu a 33 petícií a na základe toho Komisia zaregistrovala 115 sťažností a začala 5 konaní vo veci porušenia práva v dôsledku nesprávneho uplatňovania smernice 2004/38/ES,
- L. keďže Komisia sa v správe domnieva, že v tejto chvíli netreba zmeniť a doplniť smernicu 2004/38/ES, ale že sa musí vyvinúť maximálne úsilie o dosiahnutie jej riadneho vykonávania, a to prostredníctvom vytvorenia skupiny odborníkov, zberu informácií, údajov a osvedčených postupov na základe dotazníka, ako aj vydania usmernenia v roku 2009 o problematických otázkach, aby sa zabezpečilo úplné a riadne uplatňovanie tejto smernice,
- M. keďže viaceré národné parlamenty odpovedali na dotazník Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci ⁽¹⁾, pričom v niektorých členských štátoch naň odpovedali obe parlamentné komory ⁽²⁾,
- N. keďže na schôdzi spoločného výboru o pokroku v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorá sa konala 19. a 20. januára 2009, mali zástupcovia národných parlamentov príležitosť ďalej vyjadriť svoje názory,
- O. keďže jeho právny odbor, s ktorým sa Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci radil o tejto problematike, dospel k záveru, že príslušné ustanovenia práva Spoločenstva neumožňujú, aby sa v rámci vnútroštátnych právnych predpisov považovalo za príťažujúcu okolnosť vo vzťahu k trestnému činu spáchanému občanom Únie, ak sa tento občan predtým nezákonne zdržiaval na území iného členského štátu,
- P. keďže rozhodnutia ESD v otázke voľného pohybu a predovšetkým rozsudky vo veciach Metock, Jipa a Huber potvrdili tieto zásady:
- na štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je manželským partnerom občana Únie a ktorý tohto občana sprevádza alebo sa k nemu pripája, sa vzťahujú ustanovenia uvedenej smernice bez ohľadu na miesto a dátum uzatvorenia ich manželstva a bez potreby predchádzajúceho zákonného bydliska ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Belgicko, Cyprus, Česká republika, Grécko, Litva, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko a Taliansko.

⁽²⁾ Belgicko, Česká republika a Rumunsko

⁽³⁾ Rozhodnutie vo veci Metock

Štvrtok 2. apríla 2009

- článku 18 Zmluvy o ES a článku 27 smernice 2004/38/ES neodporuje vnútroštátna právna úprava, ktorá umožňuje obmedziť právo štátneho príslušníka členského štátu cestovať na územie iného členského štátu najmä preto, že tento občan bol odtiaľ predtým repatriovaný z dôvodu, že sa nachádzal v situácii „nezákonného pobytu“, za podmienky, na jednej strane, že osobné správanie tohto štátneho príslušníka predstavuje skutočné, existujúce a dostatočne závažné ohrozenie jedného zo základných záujmov spoločnosti, a na druhej strane, že zamýšľané obmedzujúce opatrenie je vhodné na zabezpečenie realizácie cieľa, ktorý sleduje a neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie, pričom úlohou vnútroštátneho súdu je zistiť, či to tak je vo veci, ktorú prejednáva ⁽¹⁾,
 - článok 12 ods. 1 Zmluvy o ES treba vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát s cieľom boja proti trestnej činnosti zaviedol systém spracovávania osobných údajov týkajúcich sa len občanov Únie, ktorí nie sú jeho štátnymi príslušníkmi ⁽²⁾,
- Q. keďže v spomínanej správe o návšteve zatvorených záchytných stredísk pre žiadateľov o azyl a prisťahovalcov v Belgicku sa konštatuje, že „zadržovanie občanov EÚ, ako aj príslušníkov tretích krajín s nelegálnym pobytom, v záchytných strediskách je šokujúce a disproporčné, najmä, ak je pravda to, že môže byť odôvodnené iba porušením administratívnych postupov. Čísla, ktoré poskytli belgické úrady sú z tohto pohľadu znepokojujúce“,
- R. keďže v uvedených záveroch z 27. novembra 2008 Rada pre spravodlivosť a vnútorné veci požiadala Komisiu, aby začiatkom roka 2009 predložila výkladové oznámenie, ktorým poskytne usmernenia o vykonávaní smernice 2004/38/ES, a aby zobrala do úvahy všetky ďalšie vhodné opatrenia, ktoré bude nevyhnutné prijať,
- S. keďže na základe získaných informácií, najmä prostredníctvom odpovedí národných parlamentov na dotazník Európskeho parlamentu, ktorý, bohužiaľ, nie je vyčerpávajúci a nevzťahuje sa na všetky členské štáty, a takisto vzhľadom na správu Komisie, sa za problematické považujú tieto hlavné otázky:
- obmedzujúci výklad pojmov „rodinný príslušník“ (článok 2), „iný rodinný príslušník“ a „partner“ (článok 3) členskými štátmi, najmä vo vzťahu k partnerom rovnakého pohlavia a ich právu na voľný pohyb podľa smernice 2004/38/ES ⁽³⁾,
 - neodôvodnené administratívne požiadavky sťažujúce vstup a pobyt rodinných príslušníkov z tretích krajín ⁽⁴⁾,
 - výklad členských štátov týkajúci sa „dostatočných zdrojov“ podľa článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38/ES je často nejasný, pretože väčšina členských štátov požaduje poskytnutie dôkazu o dostatočných zdrojoch; v mnohých členských štátoch nie je jasný ani výklad formulácie „nepriemeraná záťaž pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu“ a rozhodnutie o tom, či a v akých prípadoch vyhostiť občana Únie, ktorý sa stal nepriemeranou záťažou (článok 14, odôvodnenie 10) ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Rozhodnutie vo veci Jipa

⁽²⁾ Rozhodnutie vo veci Huber

⁽³⁾ Cyprus, Taliansko, Poľsko a Slovensko neuznávajú manželstvá osôb rovnakého pohlavia ako dôvod na udelenie práv na voľný pohyb, Poľsko a Slovensko neuznávajú registrované partnerstvo ani v prípade, že bolo uzavreté v inom členskom štáte. Informácie, ktoré v tejto súvislosti poskytli Komisia, AZP a mimovládne organizácie, ďalej potvrdzujú právnu neistotu v tejto otázke

⁽⁴⁾ V niekoľkých sťažnostiach a petíciách adresovaných inštitúciám EÚ sa upozorňuje na to, že niektoré členské štáty odmietajú rodinným príslušníkom z tretích krajín uznávať ich práva v plnom rozsahu. Napríklad právne predpisy Spojeného kráľovstva, Litvy a Poľska bránia vstupu rodinného príslušníka z krajín mimo EÚ, ak nemá vízum. Právne a administratívne prekážky postihujúce rodinných príslušníkov pochádzajúcich z tretích krajín sú mimoriadne problematické; legislatíva Spojeného kráľovstva v rozpore so smernicou neumožňuje rodinnému príslušníkovi, ktorý nepochádza z členského štátu EÚ a ktorý má povolenie na pobyt vydané v inej krajine, vstup do krajiny bez víz a administratívna prax v Spojenom kráľovstve je taká, že zdĺhavé lehoty a rozsiahla dokumentácia pri spracúvaní žiadostí o povolenie na pobyt pre rodinných príslušníkov, ktorí sú občanmi tretej krajiny, takisto predstavujú výrazné prekážky pri uplatňovaní práv voľného pohybu; v Estónsku sa občania tretích krajín stretávajú s problémami, keď do krajiny vstupujú s povolením na pobyt vydaným v inom členskom štáte a rodinní príslušníci pochádzajúci z tretích krajín musia pri podávaní žiadostí o vízum platiť poplatky; štátny príslušník tretej krajiny, ktorý v Taliansku žiada o zlúčenie rodiny, musí preukázať zákonnosť pôvodu svojich ekonomických zdrojov, ktorých výška nesmie byť nižšia ako je suma sociálnej podpory za rok

⁽⁵⁾ Napríklad v súvislosti s talianskou legislatívou, ktorá požaduje, aby občania EÚ dokazovali, že majú dostatok finančných zdrojov

Štvrtok 2. apríla 2009

- interpretácia výrazu „vážne dôvody verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“ a toho, v akých prípadoch a z akých dôvodov možno vydať príkaz na vyhostenie (články 27 a 28 smernice) sa u členských štátov líši a je nejasná a mohla by viesť k zneužívaniu (zameriavajúc sa na občanov určitého členského štátu), alebo je pochybný jej súlad so smernicou 2004/38/ES (napríklad mechanizmu automatického vyhostenia) ⁽¹⁾,
 - od občanov Únie sa často neodôvodnene požaduje, aby orgánom hostiteľského členského štátu predložili ďalšie doklady, ktoré nie sú stanovené v smernici 2004/38/ES ⁽²⁾,
 - právne predpisy a prax v súvislosti so zneužívaním práv a s účelovými manželstvami,
- T. keďže v niektorých členských štátoch sú významné rozdiely v dokladoch totožnosti medzi štátnymi príslušníkmi a občanmi Únie z iných členských štátov, ktorým pripadá ťažké dokazovať, že sú občanmi Únie s bydliskom v hostiteľskom štáte, keď v praxi sa im vážne bráni v uplatňovaní ich práv a v integrácii do spoločenského a pracovného života,
- U. keďže slabá transpozícia smernice 2004/38/ES vykonávajúcej článok 18 Zmluvy o ES zo strany členských štátov by sa mala odsúdiť a keďže takáto situácia má za následok, ak nie narušenie efektívnosti a nevyhnutnosti samotnej smernice, tak neuplatňovanie jedného z hlavných práv, na ktorých sa zakladá EÚ a ktoré občanom Únie udelili zmluvy,
- V. keďže podľa oznámenia Komisie z 18. novembra 2008 o vplyve voľného pohybu pracovníkov v kontexte rozšírenia EÚ (KOM(2008)0765) mobilní pracovníci z krajín, ktoré pristúpili k EÚ v roku 2004 a 2007, mali v prvej fáze prechodných opatrení (1. januára 2007 – 31. decembra 2008) pozitívny vplyv na ekonomiky členských štátov,
- W. keďže štyri členské štáty z 15 pôvodných štátov EÚ neotvorili svoje pracovné trhy pre pracovníkov z 8 nových členských štátov EÚ,
- X. keďže jedenásť členských štátov oznámilo Komisii rozhodnutie pokračovať od 1. januára 2009 v obmedzeniach vo vzťahu k štátnym príslušníkom Rumunska a Bulharska, pokiaľ ide o ich prístup na pracovné trhy,

Uplatňovanie smernice 2004/38/ES

1. vyzýva členské štáty, aby dodržiavali ducha a literu článku 18 Zmluvy o ES a článku 45 charty základných práv, ktoré občanom Únie udeľujú základné právo na voľný pohyb, bezodkladným a úplným vykonávaním smernice 2004/38/ES, aby bezodkladne prehodnotili a upravili právne predpisy a administratívne postupy, ktoré sú v rozpore s právom ES, najmä na základe správy Komisie a judikatúry ESD; konštatuje, že niektoré ustanovenia v právnych predpisoch väčšiny členských štátov sú v rozpore s literou a s duchom smernice, pričom porušujú práva voľného pohybu a občianstva Únie, a že vnútroštátne administratívne postupy sú často veľkou prekážkou pre občanov pri uplatňovaní ich práv;

2. vyzýva členské štáty, aby v plnom rozsahu uplatňovali práva udelené článkami 2 a 3 smernice 2004/38/ES nielen v prípade manželov rozdielnych pohlaví, ale aj registrovaných partnerov, členov domácnosti a partnerov vrátane párov rovnakého pohlavia uznaných členským štátom, bez ohľadu na štátnu príslušnosť a bez toho, aby bolo dotknuté ich neuznanie občianskoprávnymi predpismi iného členského štátu, a to na základe zásad vzájomného uznávania, rovnosti, nediskriminácie, dôstojnosti, ako aj súkromného a rodinného života; vyzýva členské štáty, aby brali do úvahy, že smernica ukladá povinnosť uznať slobodu pohybu všetkým občanom Únie (vrátane partnerov rovnakého pohlavia) bez toho, aby požadovala uznanie manželstiev osôb rovnakého pohlavia; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby vydala presné usmernenia, ktoré budú vychádzať z analýzy a záverov obsiahnutých v správe Agentúry pre základné práva, a aby tieto otázky monitorovala;

⁽¹⁾ Napríklad článok 235 talianskeho trestného poriadku stanovuje vyhostenie cudzích štátnych príslušníkov odsúdených na trest odňatia slobody vo výmere dva roky a viac.

⁽²⁾ V niektorých prípadoch (Grécko) vnútroštátne právo oprávňuje príslušné úrady, aby od občana Únie, ktorý žiada o registráciu, požadovali výpis z registra trestov, kým v iných členských štátoch (napríklad v Španielsku a Belgicku) sa vydávajú osobitné identifikačné doklady a pobytové karty pre občanov iných členských štátov; v niektorých členských štátoch (Španielsko) sa občanom Únie okrem potvrdenia o registrácii pridelujú tzv. cudzinecké identifikačné čísla, ktoré sú nevyhnutné na získanie práce alebo na registráciu v systéme sociálneho zabezpečenia; v Taliansku sa od občanov Únie žiada, aby preukázali legálnosť svojich zdrojov

Štvrtok 2. apríla 2009

3. vyzýva Komisiu, aby vydala návrhy v rámci štokholmského programu, ktoré by zaručovali voľný pohyb bez diskriminácie, založený na základoch uvedených v článku 3 Zmluvy o ES a ktoré by sa vypracovali na základe analýz a záverov obsiahnutých v správe Agentúry pre základné práva;
4. vyzýva členské štáty, aby pri uplatňovaní práva na voľný pohyb a slobodný výber bydliska nezaťažovali občanov Únie a ich rodinných príslušníkov vrátane rodinných príslušníkov z tretích krajín neodôvodnenými správnymi požiadavkami, ktoré nie sú výslovne stanovené v smernici 2004/38/ES, pretože sú v rozpore s právom ES a sú neodôvodnenou prekážkou uplatňovania slobody, ktorá je priamo priznaná Zmluvou o ES a ktorá nie je podmienená splnením správnych postupov; upriamuje pozornosť členských štátov na to, že ich povinnosťou je zjednodušenie administratívnych postupov spojených s výkonom práva na voľný pohyb a vyzýva členské štáty, aby sledovali a podávali správy o všetkých administratívnych a súdnych rozhodnutiach, ktoré sú založené na článku 3 odseku 2 smernice; pripomína členským štátom ich povinnosť zjednodušovania vstupu rodinných príslušníkov občanov Únie z tretích krajín, aby mohli viesť normálny rodinný život v hostiteľskom členskom štáte;
5. vyzýva členské štáty, ktoré majú také doklady, aby schválili rovnaký formát preukazov totožnosti pre svojich štátnych príslušníkov a pre občanov Únie z iných členských štátov bez ohľadu na rozdiely, ktoré sa v týchto dokladoch musia uviesť ⁽¹⁾;
6. vyzýva Komisiu, aby dôkladne posúdila, či právne predpisy a postupy členských štátov neporušujú práva občanov Únie, ktoré im priznávajú Zmluva o ES a uvedená smernica, a či nepredstavujú zbytočnú záťaž pre občanov Únie a pre ich rodiny, keď nepriamo obmedzujú ich právo na voľný pohyb, najmä vo vzťahu k pojmom ako „dostatočné prostriedky“, „nepriemeraná záťaž pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu“, „(vážne) dôvody verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti“, ako aj to, či hmotné a procesné záruky, ochrana pred vyhostením a opravné prostriedky sú riadne zavedené a funkčné; pripomína, že každé obmedzenie základného práva na voľný pohyb sa musí vykladať restriktívne;
7. konštatuje, že štátni príslušníci niektorých členských štátov a etnických spoločenstiev sa stávajú terčom v iných členských štátoch, a zdôrazňuje, že smernicu 2004/38/ES je potrebné implementovať bez diskriminácie medzi občanmi Únie a ich rodinnými príslušníkmi z ktorýchkoľvek dôvodov uvedených v článku 21 charty základných práv; vyzýva Komisiu, Radu a všetky členské štáty, aby zabezpečovali a monitorovali najmä to, či sa v praxi alebo v právnych predpisoch nevyskytuje diskriminácia založená na štátnej príslušnosti, rase či etnickom pôvode;
8. upozorňuje, že opatrenia prijaté z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti by mali byť v súlade so zásadou primeranosti a mali by vychádzať výlučne zo správania konkrétneho jednotlivca; správanie jednotlivca musí predstavovať skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu vo vzťahu k jednému zo základných záujmov spoločnosti; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby systematicky prehodnocovali vnútroštátnu ostražitosť na účely odmietnutia vstupu pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov ⁽²⁾; pripomína, že výnimky z dôvodu verejného poriadku nesmú slúžiť na ekonomické účely a nesmú sledovať všeobecné preventívne ciele;
9. poznamenáva, že nie všetky členské štáty vykonali článok 35 smernice 2004/38/ES, ktorý im umožňuje prijímať potrebné opatrenia na odmietnutie, ukončenie alebo zrušenie práva na voľný pohyb v prípade zneužívania práv alebo podvodu, ako sú účelové manželstvá, pod podmienkou, že takéto opatrenia sú primerané a nediskriminačné a dodržiavajú sa procesné záruky, a upozorňuje na možnosti stanovené v tomto článku;

(1) Administratívne praktiky, ktorú nie sú v súlade s právnymi predpismi ES veľmi nepriaznivo vplyvajú na práva občanov. Napríklad rastúce množstvo rozličných preukazov totožnosti a povolení na pobyt v členských štátoch je mätúce a únavné pri uplatňovaní práva občanov Únie na voľný pohyb; v Španielsku dostávajú občania Únie okrem registračného osvedčenia aj tzv. identifikačné číslo cudzinca, ktoré je potrebné, ak sa chce jednotlivec zamestnať alebo prihlásiť do španielskeho systému sociálneho zabezpečenia, Francúzsko si popri registračnom osvedčení vydávanom občanom Únie ponechalo aj nejasný titul dobrovoľného pobytu a úrady členských štátov ako je Česká republika, Švédsko a Belgicko požadujú dodatočné dokumenty na vydanie povolenia na pobyt alebo ukladajú podmienky, ktoré sa v smernici neuvádzajú

(2) Estónska a maďarská legislatíva výslovne neuvádzajú vylúčenie ekonomických cieľov pri uplatňovaní príkazu na vyhostenie. V maďarskej a rumunskej legislatíve nie je odkaz na vylúčenie predchádzajúceho odsúdenia za trestný čin a všeobecných preventívnych cieľov

Štvrtok 2. apríla 2009

10. vyzýva Komisiu, aby sledovala, ako sa v praxi dodržiava článok 24 smernice 2004/38/ES o rovnakom zaobchádzaní a zákaze diskriminácie na základe štátnej príslušnosti v spojitosti s odôvodneniami 20 a 31 tejto smernice a článkom 21 charty základných práv, ktoré občanom Únie a ich rodinným príslušníkom, ktorí sa sťahujú do iného členského štátu, priznávajú právo na rovnaké zaobchádzanie ako so štátnymi príslušníkmi daného členského štátu vo všetkých záležitostiach, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti Zmluvy o ES, a vyzýva členské štáty, aby čo najskôr prijali nevyhnutné opatrenia na nápravu nedostatkov a bez meškania odstránili porušovanie práva ES;

11. požaduje zrušenie alebo preskúmanie prechodných opatrení, ktoré v súčasnosti stále umožňujú obmedzenia voľného pohybu pracovníkov, štátnych príslušníkov členských štátov, ktoré vstúpili do EÚ 1. mája 2004 a 1. januára 2007, pretože tieto opatrenia predstavujú výraznú škodlivú diskrimináciu medzi občanmi Únie; žiada, aby sa preferenčná klauzula uplatňovala vo vzťahu k všetkým občanom Únie, aby sa dobudoval jednotný trh;

12. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri uplatňovaní smernice 2004/38/ES brali do úvahy možné diskriminačné účinky úpravy sociálneho zabezpečenia a prístupu k službám všeobecného záujmu, ktoré by mohli vytvárať prekážky voľnému pohybu;

13. vyzýva Radu, aby definovala stratégiu na zabezpečenie voľného pohybu občanov Únie a pracovníkov a ich prístupu na pracovný trh v hostiteľských členských štátoch, propagovala pozitívne výsledky a dôsledky voľného pohybu občanov a pracovníkov pre hostiteľské členské štáty a pre celú EÚ, a vyzýva Komisiu, aby vypracovala štúdiu o identifikácii súčasného a budúceho nedostatku pracovnej sily v EÚ a o možnom príspevku pracovníkov zo všetkých členských štátov k udržateľnému rozvoju, keď budú mať voľný prístup na pracovný trh EÚ;

14. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v súlade s článkom 39 smernice 2004/38/ES prehodnotili obmedzenia a súčasné lehoty stanovené v tejto smernici, ktoré sa týkajú uplatňovania práva na voľný pohyb, a aby analyzovali vplyv odstránenia súčasnej diskriminácie medzi občanmi Únie, pokiaľ ide o plné uplatňovanie práva na voľný pohyb a práv spojených s občianstvom Únie, ktoré priznáva zmluva;

Spôsoby zabezpečujúce vykonávanie

15. konštatuje, že neuspokojivá transpozícia smernice 2004/38/ES svedčí o tom, že Komisia nedokázala zabezpečiť, aby členské štáty včas a koherentným spôsobom splnili požiadavky tejto smernice, ani spracovať veľký počet sťažností občanov v súvislosti s uplatňovaním smernice;

16. podporuje prístup navrhnutý Komisiou, ktorý je založený na priebežnom a komplexnom sledovaní vykonávania smernice 2004/38/ES, na poskytovaní pomoci členským štátom pri zabezpečení úplného a riadneho uplatňovania smernice vypracovaním usmernení v prvej polovici roka 2009, ako aj na začatí konaní proti členským štátom, ak sú ich vnútroštátne právne predpisy a/alebo postupy v rozpore s touto smernicou; žiada Komisiu, aby vypracovala a predložila Európskemu parlamentu dôslednú, účinnú a transparentnú politiku výkonu práva, ktorá zabezpečí uplatňovanie práv vyplývajúcich z voľného pohybu; domnieva sa, že nedostatočné ľudské a finančné zdroje vyčlenené v rámci Komisie na riešenie otázok súvisiacich s transpozíciou a uplatňovaním smernice vážnym spôsobom Komisii znemožňujú dôveryhodne monitorovať uplatňovanie smernice vo všetkých členských štátoch a narúšajú tým jednotu právnych predpisov v oblasti, ktorá je mimoriadne dôležitá pre občanov Únie;

17. vyzýva členské štáty, aby zaviedli postupy na vykonávanie usmernení do konca roka 2009 v záujme prispôsobenia svojich vnútroštátnych právnych predpisov a postupov, a vyzýva ich, aby tieto usmernenia poskytli všetkým príslušným orgánom a sledovali ich uplatňovanie;

18. vyzýva Komisiu, aby vypracovala usmernenia so spoločnými kritériami vo vzťahu k minimálnej sume považovanej za „dostatočné zdroje“ a aby vysvetlila, na základe čoho by členský štát mal brať do úvahy „osobnú situáciu príslušných jednotlivcov“ podľa článku 8 ods. 4 smernice 2004/38/ES;

Štvrtok 2. apríla 2009

19. vyzýva Komisiu, aby vo svojich usmerneniach vypracovala jednotný interpretačný mechanizmus normatívnych kategórií „verejný poriadok“, „verejná bezpečnosť“ a „verejné zdravie“, a aby vysvetlila, ako treba brať do úvahy napríklad obdobie trvalého pobytu, vek, zdravotný stav, rodinnú a hospodársku situáciu, sociálnu a kultúrnu integráciu a spojenie s krajinou pôvodu a či sú tieto aspekty významné pre rozhodnutie o vyhostení, ktoré umožňuje článok 28 odsek 1 smernice 2004/38/ES;
20. uznáva obmedzenia na repatriáciu telesných pozostatkov občanov Únie a vyzýva Komisiu, aby predložila kódex správania, o ktorý by sa členské štáty opierali, s cieľom zabezpečiť, aby bol zlučiteľný so slobodou pohybu občanov;
21. vyzýva Komisiu, aby zvýšila finančné prostriedky a vytvorila osobitný rozpočtový riadok na podporu národných a miestnych projektov zameraných na integráciu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov žijúcich v inom členskom štáte, ako sa definuje v článkoch 2 a 3 smernice 2004/38/ES;
22. žiada Komisiu, aby stanovila termín vykonávania usmernení, po uplynutí ktorého by sa začalo konanie vo veci porušenia práva, a požaduje, aby bol do tohto procesu v plnom rozsahu zapojený a informovaný o jeho vývoji;
23. vyzýva Komisiu, aby s prihliadnutím na voľný pohyb osôb stanovila systém vzájomného hodnotenia, ktoré by vykonávali tímy zložené z odborníkov navrhnutých členskými štátmi a Európskym parlamentom, za pomoci Komisie a Generálneho sekretariátu Rady, na základe návštev vykonávaných priamo na mieste a bez zasahovania do právomocí Komisie, ktoré jej priznávajú zmluvy;
24. vyzýva Komisiu, aby od členských štátov požadovala predkladanie pravidelných správ obsahujúcich údaje týkajúce sa slobody pohybu, napríklad o počte prípadov, keď sa vstup a právo na pobyt zamietli, a o vykonaných vyhosteniach a o ich dôvodoch;
25. vyzýva členské štáty, aby pomáhali svojim štátnym príslušníkom, ktorí bývajú v iných členských štátoch, ponukou všetkých potrebných informácií o slobode pohybu na svojich konzulárnych úradoch a diplomatických zastupiteľstvách;
26. vyzýva Komisiu, aby v členských štátoch overila existenciu systémov na spracovanie špecifických osobných údajov občanov Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu, a či obsahujú len také údaje, ktoré sú nevyhnutné pre použitie smernice 2004/38/ES a pre vnútroštátnu transpozíciu právnych predpisov; vyzýva ju tiež, aby overila, či existujú podobné systémy na účely boja proti zločinu, a vyzýva tie členské štáty, ktoré majú také systémy, aby ich preskúmali v súlade s rozhodnutím vo veci Huber;
27. vyzýva tie členské štáty, ktorých zákony sú nezlučiteľné s rozhodnutím vo veci Metock, aby ich naliehavo preskúmali, a vyzýva Komisiu, aby začala proti nim konanie, ak neuvedú do súladu svoju legislatívu;
28. víta úmysel Komisie zvýšiť informovanosť občanov Únie o svojich právach vyplývajúcich zo smernice 2004/38/ES a distribuovať zjednodušenú príručku pre občanov Únie, pri čo najlepšom využití internetu, a pripomína členským štátom, že ich povinnosťou podľa článku 34 smernice je informovať občanov o ich právach v oblasti voľného pohybu; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby zriadili kancelárie poskytujúce informácie a pomoc v oblasti práva na voľný pohyb;

*

* *

29. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.